

ILLU RIŠAIDA!
ILO RIŠKÄTTÄL!

MU GOLLI

Njávkkadan vuovttaid,
njávkkadan nieraid,
Du gállu guoskkahan litna gieđaid.

Binna báanna bealjáš.
Nu lea čáppis!
Njunnái vel cummá,
gollážan ráhkis.

MUU KOLLE

Mun njaavhâm vuoptâid,
mun njaavhâm nierâ.
Linásávt kuoskâttâm káálu sierâ.

Uccâ piäljáš,
Nánnáás vááváš,
Njune cummiistâm,
Kollepárnázâm.

Njávka gieđainat
unnoračča oaivvi ja
muođuid

Njaavhâ jieijád kiedáin
umogáá uáivi já nierâid.

Bija suorpmaidat unnoračča
gállu ala ja jodit gieđaid
beljiid bokte gitta gáibái.

Piejâ suormáidád umogáá káálu
oolâ já joođeet kiedâid peeljij
peht kidâ kääibi rái.

Cummestala unnoračča!
Cummiistâl umogáá!

ČÁHCEBEASSI

Goaikkanasat litnásit
diktet du boggádit.
Suorpmat čázi stužahit,
bulljarasat govddodit.
Čáhcebeasis stužadat,
lávvgus duođas návddašat!

Basan čoavjji, čeabeha,
durdesuorpmaid buhtistan.

Luoitte unnoračča čáhcai giehtagávas
nannosit. Njávkká unnoračča goruda
gieđain miehtebeaivái.

Piejâ umogáá čáácán já tollii suu nanosávt
jiejjâd kietâveerdi alne. Juurât kiedâd
rávhálávt mietipiáiván umogáá roopâ alne.

ČÄCIPEESI

Kuáškáñjâsah lináseh,
rade oolâ kuáškudeh.
Jyelgisuormah pääñih,
pááruh náápán čääñih.
Čäcipeesist páárnáš viälláá,
peesii láávgut uccâ kuáláá.

Mun poosâm čiäppát, čuávji já suormâid,
jiemge vájâldit kâññirvuáláid.

Njávkká rabas gieđain rattis vulos
guovlluid ja suillut unnoračča čázis.
Muital rupmaša guđege oasi nama,
go guoskkat dasa.

Njaavhâ kuámmiráin raddeest vuáluskulij
já suuilot umogáá čääsist. Noomât puoh
roopâ oosijd, ko kuoskâttah taid.

GOIKESTALAN, NJÁVKKADAN

Gollážan mun goikestalan,
dárkilit su láhkkodalan.
Álohalan, jorahalan,
čázážiid mun sihkodalan.
Láđđásit mun divššodan,
vuoidasiiguin njávkkan.

ČÄCIČALMEH ČIÄHUSÂN

Sikko sikko siholdâs,
kieres kolláá koškejeen.
Čäcičalmeh čiähusân,
koške liške lieggejeen.
Kärñilutteen káávud,
vává vala vuoidâdeen.

Láhkkodala máná goruda litnásit, maddái siidduid ja čielggi.
Njávkka unnoračča juohke beale.

Tuáškuttâl umogáá roopâ linásávt, meiddei eertijd já seelgi.
Njaavhâ umogáá roopâ jyehti saajeest.

UNNORAŠ LEA ČUOJANAS

Máná juolgesuorpmat dánsot, illu rišaida.
Máná juolgesuorpmat dánsot, illu rišada.
Máná juolgesuorpmat dánsot,
mun daid čuojahan.

Čudjet unnoračča suorpmat, illu rišaida.
Čudjet unnoračča suorpmat, illu rišaida.
Čudjet unnoračča suorpmat,
mun daid čuojahan.

Jorahala suorpmaiguin várrugasat unnoračča
juolgesuorpmaid ja rišat ilu juolgevuoduide.

Jurättâl suormâidâdguin keppisávt umogáá
jyelgisuormâid já ripsáttâl ilo jyelgivuáđoid.

Njávka suorpmain giehtaváibmosis
suorbmagežiide ja rišat ilu giehtaváibmosiidda.

Sáárgu suormâidâdguin viivjijd kuámmirijn
suormâkeijijid já ripsáttâl ilo kuámmiráid.

VÁVVÁ TÁNSSÁÁSTÂL

Juŋkkáást jyelgih jiendih, ilo riškáttâl.
Juŋkkáást jyelgih jiendih, ilo riškáttâl.
Juŋkkáást jyelgih jiendih,
vávvá tánssáástâl.

Juŋkkáást suormah suáittih, ilo riškáttâl.
Juŋkkáást suormah suáittih, ilo riškáttâl.
Juŋkkáást suormah suáittih,
vávvá tánssáástâl.

Dohppe šušmiiide ja lihkahala julggiid.
Toppii šušmijn já suuilot juolgijd.

Dohppe unnoračča gieđaid ja lihkahala daid.
Toppii umogáá kiedâin já suuilot taid.

DIELKOGOBÁ

Dielkogobbá ruhtada
unna gieđaš alde.

Oalggi ala gorgnesta,
savkal: “Ale baldde!”

Duosttango mun čierastit,
go veahá orru hirpmus?
Boađe, boađe unnoraš,
ballu jávká dus.

Vušš!

TIÄLKKUTIVRE

Tiälkkutivre ruáttá,
kiedii pajaskulij.
Uálgi alne kiäččá,
uáivi kärñilutij.

Tuostâm-uv mun čierástid,
ko poolâm ucánjáhháá?
Puáđi, puáđi, tiivráš jo,
já čierást ollâ luáhháá!

Hui!

Ruohtastahte čuvddi ja gaskasuorpma dego
dielkogoppá bajás gieđa gitta oalgái.
Doala gieđa bottoža oalggi alde ja njávkka
dasto dainna vulos gitta suorbmagežiide.

Ruottát čuijooh já koskâsuormâ tego tiälkkutivre
umogáá kietâveerdi mielid kidâ uálgi oolâ.
Toolâ kiedâ uálgâtuáivi alne mottoom puudâ já
keesi tom talle vuálus suormâkeijijd räi.

BASTELODDI

Basteloddi kop, kop!
Basteloddi hop, hop!
Basteloddi girdá,
basteloddi girdá.
Dat girdá dábbelii
ja biepmu rábastii.

Njálbmi rahpasa.
Basteloddi seaivula.

PASTEMLODDE

Pastemlodde kop, kop!
Pastemlodde hop, hop!
Pastemlodde kirdá,
pastemlodde kirdá.
Teehikulij kirdá.
Tuáppee purrâmâš já vuárdá.

Leehâ njäälmi áávus!
Pastemlodde puátá, pyerrin liävus.

Bija gieđaid loddin unnoračča
giehtaruhttasiiid ala ja jođit daid
olggiid ala geahppadit deattašemiin.

Piejâ kiedâid tego lodden umogáá
kietâruottâsij oolâ já joođeet taid
uálgátoovij oolâ keppisávt teedâšmáin.

Girddit bastelotti golmma
geardde njávkamiin
giehtaruhttasiiid gitta oalgái.

Kirdeet pastemlode kulmii
siämmást ko njaavhah kiedâid
kietâruottâsijn uálgi rái.

Láhkodala olggiid ja sirde
gieđaid geahppadit unnoračča
muođuid birra.

Tuáškuttâl oolgiid já sirde kiedâid
linásávt umogáá muáđui pirrá.

Girddit unnoračča bastte oktan hoahkamiin, go son oahpahallá gazzat dábálaš borramuša.

Ko páárnâš máttááttâl puurrâđ távâlii purrâmâš, te kirdeet pastem taan kukkâs miel.

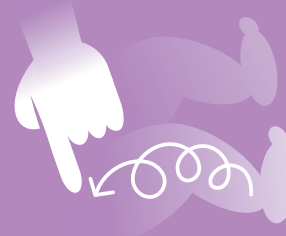

GOLLEČALMMÁŠ

Biikagoašku juorbu nu ja ná,
beana julggiid susstaša.
Bussá máhtá váccašit,
skire máhtá njuikkodit.
Njoammil hoahpus čiehkáda,
sáhpán bidjui livkkiha.

Mun dál máná sallulan,
ráhkis gollečalmmáža,
dan albma fiinnuha!

Biikagoašku: Sárggo suorpmain
jorbalasa máná váhkáide giesahagas
gitta čoarbbeallái.

Kutká: Sáárgu suormáin jurbádásáid
umogáá váákán jyelgiruottásist
jyelgimaddui rái.

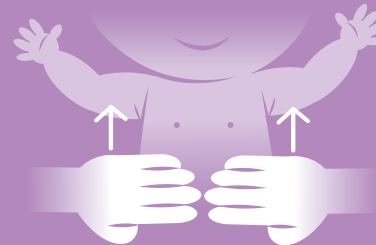
Beana: Sihkas gieđain
juolgesiiddu giesahagas bajás.

Peenuv: Sihhoost kiedáin
vááká tuárispel. Aalgát
jyelgiruottásist.

Bussá ja skire: Goarkŋo ja
njuikkut suorpmaidat
unnoračča nuppi juolggi mielde.

Kissá já vuoráččas: Kuárŋu
já njuškoot suormáidáidguin
umogáá nube vááká mielde.

Njoammil ja sáhpán: Jođit giehtaváibmosiid vurrolagaid
unnoračča čoavjjis gitta gieđavuliide ja buorranaste su.

Njuámmil já säplig: Tuálvu kuámmirijd vuáruľuvái
umogáá čuávji mielde kãŋŋirvuáľázãŋ já soolãst suu.

KOLLEČALMAAŠ

Kutká jorá iäljárávt,
peenuv suvná návt já návt.
Kissá máttá kuárŋuđ,
vuoráččas vist njuškođ.
Njuámmil ruáttá čießusãŋ,
säplig livkkãľ piãjužãŋ.

Tãľ mun salom párnãã,
ráhã kollečãľmaa.
Kale tun lah nánnãã!

ČIEHKÁ

Huff ja hii!

_____ čiehkádii.

Gosson _____ gávdnošii?

Skáhpes? Ii!

Beavdde vuolde? Ii!

Huff ja hii!

Dáhan _____ veallá

gokčas vuolde geahččá.

Gease gieđa dahje liinni váraid unnoračča ámadaju badjel gállus gitta gáibái.

Keesi kiedđad tâi liijne linásávt umogáá muáđui paijeel káálust kääibi rái.

Bija gieđaid dahje liinni unnoračča ámadaju ovdii nu ahte son ii oainne du.

Piejá kiedđad tâi liijne umogáá muáđui oovdân nuuvt, et sun ij uáini tuu.

ČIÄHUSIST

Huffâ hui!

_____ lappui.

Kost _____ kávnnoo?

Skaapist? Ij!

Peevdi alne? Ij!

Huffâ hui!

_____ lii taa,

liijne vyelni vannaa.

Oza unnoračča ja boađe mojunjálmmiid su oidnosii nu ahte unnoraš maid illosa.

Uusâ umogáá já almostuu ilolâžžân uáinusân, te umogâš meiddei ilosmuvá.

FEARÁN

Máinnassullui borjjasteadnu, arvedávvggi fanuheadnu. Sugadeadnu allin muoras, munno fearán lea dan guoras.

Huff!

Dohppe unnoračča julggiide, bajit gulul ja luoitte fas vulos.

Toppii umogáá juolgijn, luptii rávhálávt pajas já lyešti vuálus.

FIÄRÁÁN

Tääl muoi suheen mainâssuollui, hitruus mainâs tobbeen kullui. Täälgis luvveen muorâ oovsijd fiäránistid munnuu moovtijd.

Hui!

Dohppe unnoračča gieđaide, bajit gulul, sugadahte oanehassii ja váldde sallii unnoračča.

Toppii umogáá kiedâin, luptii pajaskulij, suuilot uccâ puddii já väöldi umogáá aaskan.

Somás hoahkamat, duhkoraddamat ja njávkkadanbottut nannejit máná ja váhnema gaskavuoda árgabeaivi oahpes dilálašvuoda. Njávkkadeapmi lotkkodahtta ja ráfáidahtta unnoračča. Litna gieđat, njuoras jietna ja čalmmit dovddahit mánnái, ahte sus lea dorvu. Girjábuš hoahkamat fakkastit máná ja váhnema ilolaš duhkoraddamii. Illu riškkada!

Hitruus kukkâseh, sierah já ruvvimpuudah jyehipiäiválij uápis tilálášvuoda uáassin nanodeh párnáa já vaanhim vuáruvaiguttâs. Njavhâdem muásudit párnáa roopâ já mielâ. Lâdis kiedah, njuorâs jienâ já čalmeh mainâsteh umogâžân, et sun lii torvoost. Virkkub kukkâseh lâidejeh párnáa já vaanhim sierâdiid ilolávt. Ilo riškáttâl!

AHKEJOAVKKUT AHEJUÁVHUUH

Sirpa Sironen-Hänninen lea mánáiddiktačállí, mánnádivššár ja skuvlejuvvon mánnasruvvenbagadallí.

Sirpa Sironen-Hänninen lii párnáithtâčállée, párnáitpšoo já škuávljejum saturuvvejejeestvirejejeje.

Donleat dá • Tun lah taq
0-2

3

4

5

6-8

Mátki fuomášeami máilbmái joatkašuvvá.
Tutkâmušmátki maailmân juátkoo.

DESIGN
FROM
FINLAND

Valmistaja / kustantaja:
Sanoma Pro Oy,
Porkkalankatu 20 A,
00180 Helsinki
www.sanomapro.fi
1. painos, 2021
Painettu Saksassa.

Graafinen toteutus:
Mikko Hiltunen
Käännös pohjoissaameksi:
Pekka Sammallahti
Käännös inarinsaameksi:
Petter Morottaja
Teksti: Sirpa Sironen-Hänninen

